

שמוען זמורה
לתיירות ולרכב
גליון מס. 168
י"ב כסלו תשמ"ט, 21.11.88

לעניין

מערב

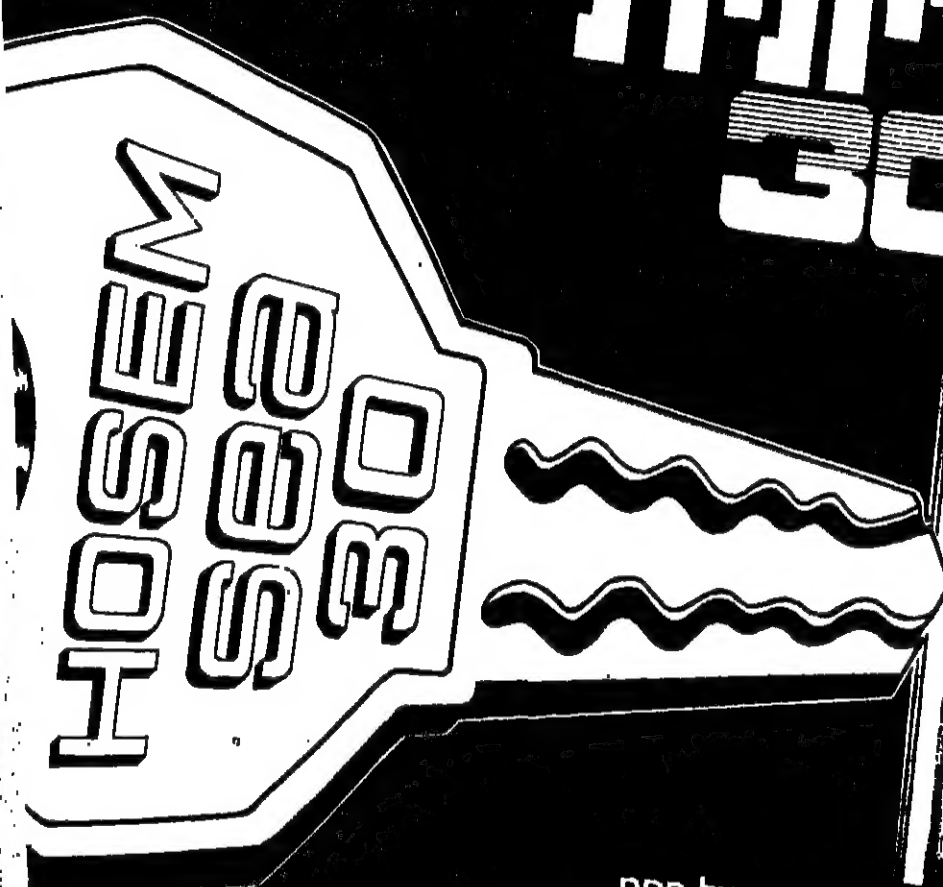

■ האיש ששוחה מיל'אד
■ ברזיל: מלכי הנינגל
■ בולין: בחורה לראשון

הdoor החדש
של דלתות בטחון:
sea

רעיון שוויצרי מבריק
של נעילה עקשנית ומתחכמת
רק ב-

שריונית
ססססס

דלת הפלדה המתחכמת של חסם
מצטיינת בהישג רב משמעות, שיטת
הנעילה sea
זוהי שיטת הנעילה היחידה בעולם
המורכבת ממערכת של "פינים צפים"
ומונעת לחלוטין כל אפשרות של פתיחה
שלא על ידי המפתח המקורי

ניתן
להחליף
צילינדר ישן
ב-sea
חדש

אין כיסוף לכורזים!

שריונית
דלת
בטחון
מפלדה
מגולונית

חסם
אשכולות בתיים טבריה רמלה נמניה ראשון לציון
081-22801 081-22814 081-22814 081-22814 081-22814
081-22814 081-22814 081-22814 081-22814 081-22814
רחוק פרטומינו גם ב-דסרזחב תעשיות בע"מ

האיש ששוחה מיל'אד

...וזה רק קצה הקרחון. דרום אפריקה

לגעת בגוש ענק של זהב טהור נוצץ שזה עתה חתא מבטן האדמה...
לחורג מאלפי יחלומים מרצדים שזה עתה לוטשו... וזה רק קצה
הקרחון.
דרום אפריקה. "גן עדן" לקניות. אפשר ליחנות בח "ממציאות"
בלתי רגילות. אופנה, מתנות, כל שניתן לחלול על הדעת וחבל
בפחיתים נמוכים לחפליא.
למשל, מלון מסחר עולה רק \$42 ללילה, חשבות מכונית ברמת
"סאלון" 5 מושבים עולה רק \$23 ליום-כולל ביטוח וללא חגבלת
קילומטרים וארוחה לאיני טעם, כולל יין, עולת טבוס מנוחך של
כ-\$16 בלבד.
שער החלמין חנוח בין הראשו לזלר נתון לך חודמנות זו לגלות
את "המציאות" הממתינות לך עכשיו בדרום אפריקה.
דרום אפריקה. עכשיו
כדאי יותר מתמיד.

מספר טלפון: 257950, 257367
מספר פקס: 257950, 257367
מספר טלפון: 257950, 257367

דרום אפריקה-רעיון לא יקר.

פלאזה טבריה

חורף עם סגנון

מבצע!

5 כוכבים ב-5 תשלומים

של 17 ש"ח

כשאתם יוצאים לחופשת החורף, אתם רוצים את הטוב והמהנה
ביותר. לנו בפלאזה טבריה זה ברור. חופשת חורף בפלאזה טבריה
מבטיחה לכם את השילוב היפה של סגנון, רומנטיקה ופעילויות
מהנות במלון. בפלאזה טבריה חדרים מפוארים, מסעדות בטוב טעם,
שרות מכל הלב ואפשרויות בילוי וטיול באתרי הנופש של האזור
במחירים מוזלים.

עכשיו אתם יכולים לאפשר לעצמכם חופשת חורף שלא תשכחו,
ובתנאים מיוחדים. אל תחמיצו.

צלצלו עכשיו 06/792233

- * המחיר לאדם בחדר זוגי, לילה וארוחת בוקר, כולל כל המסים (לחיד - תוספת)
- * התשלומים באמצעות "ויזה" ו"מאסטרו", צמודים לשער הדולר
- * למתארחים ליום 1 בלבד - תשלומים של 21 ש"ח
- * תוקף המבצע עד 31.12.88

פלאזה טבריה - הכוכב החמישי עושה את ההבדל

ה ג י ע א כ ב

אנו שמחים שלעיתים די קרובות אנחנו הבחירה הראשונה שלך.

כישוראלי, טבעי שחשבו קודם כל על חברת התעופה הלאומית בעת תכנון נסיעתך. אם כן, מדוע אנשי עסקים ישראלים כה רבים סטים לעיתים כה קרובות עם לפסתה? טיבה אותה ללא ספק היא רשת היעדים הבינלאומית של לפסתה. אין נתיבי אייר רבים המציעים מספר כה גדול של יעדים ברחבי העולם: 82 באירופה ו-17 בצפון אמריקה. ודאי גם האמינות והשרות שלנו שהפכו לאגדה משחקים תפקיד חשוב בהחלטה לטוס לפסתה. אנו מצפים

Lufthansa

6	טיפים מאלויד באבה
8	טיפים כלבו רידי במזג
10	עסקים איש ששוח מליאד
12	שליחות צופים קראון הידיות
14	חיי שעה ידע 2000 טריוויה
16	בתרמיל ובלעדיו הנזנגלים של כרדל
18	נוסטלגיה בחורה לדארום
20	גלגלחיל רכב. רותי טטרלבאם
24	תשבץ מרדור של ארדון כהן
26	לפני 40 שנה מבצע לוח

7 שער
כבר חזית, כשעוד לא מלאה 15, נראית לימור ברמן מברמיאל "צנו גולדה" תארו לעצמכם מה היה בעד כמה שנים יחלום עופר קרני.

גליון מס. 168
יב סטלו תשס"ט, 21.11.1988

עורכת
תחילת עיתון, משה לוי
עורך גרפיקה, שמי דגן
מלון התערוכה:
439-242, 439-368 (03)
מדינות:
גילוי שניידר, מיכאל מלי
מלון: 439-474 (03)
כל חביות שמורות לימעידי

נער יהודי ושמו הרעל

■ במאמר בשם זה, שראה אור ב"גבר לעניין" ב"ד בנובמבר, לרגל מלאת 50 שנה לליל הבדולח, מספר המחבר יוסף פורנקל על התנקשות במאריס ב"ד בנובמבר 1938 ומתאר בנאמנות את גורלו של הרשל גריי שפאן עד למותו הטראגי, שלא נודע עליו פרטים. מגיח אני שכל הפרטים המובאים במאמר זה מיומנים, מה גם שהמחבר הכיר את אחייניתו של הרשל, ביקר בבית הוריו וזו ועין בקטעי עיתונות מן הימים ההם.

על רקע זה שלא חסא, שלא נאמר, ואשר לו ברמ, מה היתה חסיבה, שהעניין החליט, ורוקא ב"ד בנובמבר לירות במזכיר כלשהו בשגרירות גרמניה במאריס. למה רווקא נר במר 38, שהרי הנאצים היו בשלטון מאז ראשית 1933, והוועות החלו כבר בימים הראשונים של שלטונם.

ואולי לא ידע המחבר ש-29 באוקטובר 1938 היה יום מר ומחור ליהודי פולין, שגרו ברחבי הרייך השלישי, בגרמניה ובאוסטריה ביום הזה פקע חוקי דרכוניהם, מעט ההגנה שהשגרירים הפולנים עוד העניקו להם.

השלטונות הנאציים ידעו, כמובן, על ההתייחסות האנטי-סמלית של הרשל, אך לא כל אחד פולין שנמצא ברייך. משעלה מהר רות באישון לילת, או בשעות הבוקר המוקדמות, נחשפו כל 35,000 יהודי פולין, ורובו במשורר המשרות, חבלו אל תחת הרכבת והסעו אל הגבול הפולני. הרבה מהם נתקעו בגבול, כי גם הפולנים לא רצו לקבלם. לוח לקטן - וכוות מכנת בו בינים - והתר להיכנס, ואחרי זמן באו האירגונים היהודיים לעזרתם והסיעו אותם למקומות שונים.

העניין הורי הרשל גרינשפאן, שהיו או הם בין המנערים. עד כמה שאני זוכר, היו גם למשמע אירועים אלה החליט הצעיר להתייחס לפעל ולהפיק.

אברהם טורביאם

תודה בשם "ניצן"

■ תודה על המסמך לערב של יוסי בנאי בשניים שתמורתו העבירה לאנדרת "ניצן" ויגבר לעניין 167, מהד 14.11.1988.

את הערב אירגנה הגב' בללה חוכמן, חב רת מועצת עיריית הרצליה וי"ד אנדרת "ניצן" כער.

איזהו רשיון בינלאומי מוכר

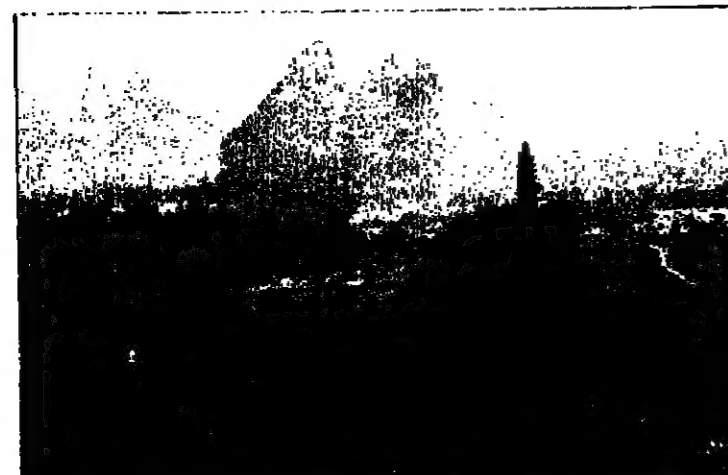
■ למכתבו של אסמון שולמן בנושא רשיון נתינה בי"ד: רשיון הנתינה הממוער (במלסטיק עם תמונה) הנו רשיון נתינה "ש" ראלי לאומי. במסמך מתיינת מכירים ברשיון זה, בהן רוב מתיינת אירל"ב. אך קורה לרדג' מה אינה מכירה ברשיון זה.

ההכרה היא לנתינה ברכב פרטי, לא ב"ד כב שבור. לנתינה ברכב שבור יש להעניין ברשיון נתינה בינלאומי וברשיון ישראלי בתוקף (לארדוקא רשיון הממוער). הבורא אוריס, לדוגמה, אי מדינישה בפרסומיה כי על תתגל לחוקים ברשיון נתינה בינלאומי תיק לצוד נתינה ב"ד.

אלו הן תוקנות. הבורות רבות, או מניסים רבים בעולם, מכירים את רשיון הממוער, אך אותה נתון לחסידים. כמריב, יתכן שבסי

סין - הכי IN

■ עכשיו, הכי IN זה לבקר בסין. לי ביקרת עריית או אפשר להמין לליל שבת חברים שיספרו איך היה הביקור בסין, גם זה איך. אין חברים כאלה לכל הפחות תוכלו להציג גלויות מסין, גם זה איך. האורחים יעבירו מדי ליד רחמנעלה "איה יופי". לפני ימים אחרים קיבלנו גלויות כואת י"ד הצלומן, מתברים שנסעו לסין לבדוק אפשרויות תיור, אחי ואוריאל ישיב. הפתעה אמיתית בחיבת הדואר, רק שבועיים בדרך, ישר מסין לישראל. נוף מקסים של

בבעת הפגנות. עם כול אחד של נוף ושני שבו נראה בניין הדומה לסטולסאם ברומא. אנונו מראים את הגלויה לחברים ואנו אומרים שיספרה רצבי נגאל "אח כן, זה כחבל טואליין". מתברר שגם הם כבר ביקר בסין וגם הם שלחו גלויות, אבל אנונו ועור מספר חברים לא קיבלנו את הגלויות. הערכת חלק מהמסומים: "אולי הורו" או ילדי השבנים חשקו בחידוש האוצר, בולט מסין". ומיד, כולם ממקשים לשמוע על סין. מה ששומעים מעלה מיד את הרמה של אורטאלין-הסוליס שלנו. כן, בולת כבר הינו.

תחילה עופר

גי "רין" מסתדרים עם הלוקס הארוך הזה ברענות הצרים והעקלקלים של תל-אביב. לרעית צריך להעניק להם צ"ס. אך אחד לא מפרגן להם, ולכן הם גם לא עושים חשי כון לאין אחר. מניעים לחתונה - עוצרים באמצע הכביש, מורידים ומעלים נוסעים. אלה שנתקעים מאחר צופרים. שיצפרו. תל-אביב

שומר עברי נרצח ביפו

■ בימלה ובין, סוכנת נסיעות ידועה בתל-אביב, נרדמה כאשר הראו כטלויזיה עמוד ראשון של עתון ארץ-ישראלי, מן ה-10 בנובמבר 1938, למחרת ליל הבדולח. כמרכז העמוד היתה כותה רת שכרמלה לא ראתה מעולם - הריעה על רצח אביה, השוכר משה אריקן, עליידי כנופיה ערבית ביפו. על השוכר אריקן, בחי ובמותו, פורסמו כתובות רבות שתיארו את מעורבותו בקטילה ואת אשמו לנ. בן למשפחה ממייסדי העוש כה עקרון, כמה רדוח בארץ-ישראל, כשנר צה היה אריקן בן 31 והשאר אוריו אשה וארבעה ילדים קטנים, בהם השחקן גנטי אריקן. זה 30 שנה עולה המשפחה על קברו כיום הסנה, למי התאריך העברי, כ"א בחשוון. דרך השנה שמו לל לכן שלמי התאריך האד ורדו הוא נול על משפחתו כאותו יום עגום בעולותה העם היהודי.

רשיון הנתינה הבינלאומי. תרעון טח מנביל מ.מ.מ.מ.

בשם ד"ר יוסף זועמליס

■ בשמי ובשם רייזים רבים ברחוב רה האו בשפון ת"א (כבר מילאנו, קלנוען צפון) הנוי מוחה על מנוקת הנתינה ברומנו.

העירייה אינה משכילה לאכין תוקף על מפירי חוק הנתינה חברה להשכרת רכב משי תלשת על הדעות באי הקלנוען, הפאב והמי סערות מחמים אותנו מן העבר השני, מא וור מגיח האוריסוריוס המרש ברומב ברעיים, ולנו מה נותר אדוני ראש העיר ? תיא שתי, בשם וריזים ברומב ורדואו

אוסטובוס הרמוניקה

■ פעם היה בתל-אביב (כמו בלונדון) או מוכנס שתי קומות. אנו זכרנו אינו מסעה אחי - נסעו בו בקי תל-אביב-פתח-תקוה. באה המצבצת אוריד של האיסלקים בתחנת הערכיות - וחטל סדר אוטובוס שתי קומות. היום, במקום שתי קומות, מנסהאוו, יש לנו אוטובוס קומת קרקע, כשל. אירוק וסי תקעל כמו רמנוניקה. אני לא יודע איך נה

[illegible]

כל־בו דִּיד'

**"התפקיד הנוכחי שלי
ומה שטעשיתי בעבר
– זה דבר והיפוכו",
אומר ידידיה (ד"ר)
בנישוב, איש עם עבר
בטחוני מובהק וכיום
מנהל המכירות של
חברת "אזוריס"
בחיפה והעפון.**

אמיד גילת
צילום: דורון הודוביץ

[illegible][illegible]

כל מה שציפית מפולקסווגן - ויותר

אחריהם יבואו כללית וישראלים בעלי יכולת כלכלית

שווה מיליארד

זוג יפה

מכס על הוג איוונג ורולד טראמפ מעורר קצת. לא רק עשרים ומצליחים, גם יפים. איוונג, ממנצח צ'יבי, החל אלוות סק אולימפית והוגמית צמח, כאשר מנש אחת טראמפ באלימפיאדת מונטריאול. הם גישאו ב־1977 יוש להם שלושה ילדים. איוונג עדיין חודש, והוג מקטט ארועים רבים, לחז בעלי קשר כלשהו עם עסקי טראמפ. לרונגמה, תחת האגרוף המפורסמת שהיה ביוני השנה באטלנטיקסיטי בין מייק מייסון ומייקל פלינקס. המראפנים ישוב בשורה הראשונה ולא במקדח חידה הקמה ליד אר המלונות של טראמפ. בנכחותם ובמעשים הם מאכלים גם את המורים החברתיים בתקשורת, לרונגמה כאשר קיבלה איוונג מחנה יסודות מבקלה - את מלך מלחמה ובידוד.

האריכלות של "ג'ורדק טיימס" לראות את תוכנית המגדל, אי שידע את התנגדות העקרונית לבניה גבוהה באזור איוור. היא ביקרה את... העירייה. ושיארה את התוכנית. כך גם כאשר פרסם, עם קניית מגרש לאיירוק, כי יבנה עליו את הבניין הגבוה ביותר בעולם: התקשורת קפזה על הידיעה המרעישת ואת זה שום מודעה ככפף לא חסכה.

■ תעורר למפץ את המערכת שאתה מבטיח לרסן את ההוצאות שחן מעבר לנתיקן לחנות: "אם תשאול אותי כמה מסכמים בסוף של רבע העסקים שאני מספר עליהם, אני בטוח שיש לי תשובה טובה. חוץ מאותו נתיקן לעשות אותם."

אחרים מסכמים את עסקותיו במלה אחת: הועה. הוא מאמין גדול במלחמה, בשיחה של כמה דקות סוגר עסקות של מיליונים, קונדמוכר מגיות, יוצר קשרים עם בנקאים ועם פוליטיקאים. ההעזה והליכה להקמת תשלובת ההימורים באטלנטיקסיטי, לרכישת קבוצת פוטבול שהאמין בהצלחתה, לשותפות עם לי אייקה האגרי ברכישת מגדלי רידון במאלסיביץ' שני או לא היו סיפור הצלחה.

ומה הלאה הוא כבר ביקר במסוקות, על-פי המנת השגרי הסובייטי בארצות לביקור כניסה לשותפות בבנייה וניהול של מלון. אבל לגבי כל תוכניות העתיד: "ומה הלאה - למולי אני יודע את התשובה כי אם הייתי יודע אותה, היתה כל ההנאה נעלמת. אבל זאת אני יודע: הרבים לא יהיו כמי שהיו". והוא מצטייר בסופר כי בעתיד יוצל את חכונותיו גם ל"שידור למען ארצות", יוד עם המער עשיית עסקאות "עסקאות גרויות, וכמשיך כל שעות היממה."

קניית אמוס

דוידמן מצאני מסוס. באביב 1987 קראני נמסרה מאגר בפיצו ויק על חברה בטקס שקלפיה לצרות... הגנליים... ויו כמו מלכים בין הדוגמאות... באביב 1987 נמסרה מאגר בפיצו ויק על חברה בטקס שקלפיה חשתי שיש כאן הדוגמאות... למחזות יצאני לשדה התעופה להנארות כדי להפיק מבט. היה עלי לחייך. המסוס הזה היה מסוגל להסיע 200 נוסעים, אבל שניו אנו כך שיהאם ל־15 איש והוא כלל מותרות כמו ודור שינה, אמבטיה שלמה, איחוד עבודה נמרז. היה זה קצת יותר ממשה

שחיה נודע לי, אבל קשה לי לעמוד במני עסקה טובה כאשר היא מודגמת לי. מסוב 727 ורשי קולח כ־30 מיליון דולר... דעתי שהיה לי מספר, כי אין חברה עולה בשוק למספר 727. חצקתי 3 מיליונים דולר... זהו העלו הצעת נגד של 10 מיליונים... עמדתי עור שמת על חמק, ולבסוף חסכמני על 8 מיליונים דולר. איני תושב שיש עור מוסס בשמיים שידמה לו. (מתוך "טראמפ" - מספר הצלחת של איל המנייה והחזן האמריקני הצעיר, סמא וינגרד טראמפ בחברות מות שחור, ודבית ימארי.)

הזנו ביותר ממיליארד וחצי. בנוסף למגדל טראמפ, בבעלותו ארסון בן 118 וחד במאלסיביץ' לצורך מגורים, שני בוני הימורים ומלונות באטלנטיקסיטי, היאכטה טראמפ פרינסס מקורס נאפילא שרכש מהמיליארדר ערנאן האשווג, שלושה בתי מלון מסוימים בלב נירדוק בהם מלאה וטראמפ היאמפ ושנים הוא זכה לשני כוכבים בדיורג מישל, מניות בחברת התעופה איסמאר, מסוס פרטי באינג 727 ועוד.

■ מי שלא שמע על כל אלה מכתבות השער שהקדישו לו בינצחודיק, פול, ניהודיק, פורבן וכתביעת נוספים, יכלו לראותו שחלק את רמות עצמו בסדרת הסליווייה האמריקנית אני אבביש את מנאמפ, עכשיו גם במפריות וידאו בורץ. ואם לא די בכך, הספר האוטוביוגרפי שכתב בהשתתפות פורץ שחורין, נמכר כבר במיליון עותקים ונמצא זה 44 שבועות ברשימת רבי המכר של ניויורק טיימס והאמבלישריוויקלי, מזה מספר שבועות בראש דרשימה. עכשיו יבא הספר טראמפ גם בעברית (הוצאת מנור), על שער המבואר "אמנות שלי איך לעשות עסקים".

הנאלד טראמפ מקדיש את ספרו לחורין, מרי ושרד טראמפ. אביו החל את דרכו כעוררניג והיה לקבלן מצליח, שבנה ירירות להשכרה ברוכעי קווינס ובדוקלין בניירורק. "כמעט מהרגע שלמדתי ללכת חייתי חולץ לאחרי בנייה עם אביו, הוא נזכר. כילדותו היה ילד סמכותי ואשילי תוקפן, כתיבה ב' הרם יד על המורה למטיקה, כי סבר שהלה אינו מבין במטיקה. את הנטיה לאמנות ולדראמה ירש, לדבריו, מאמו ואף חשב ללמוד קולנוע ותאטרון. אך חורין שלוח אותו לאקדמיה הצבאית של נירדוק, אותה סיים ב־1964. גרשם ללימודי כלכלה באוניברסיטה והחל לעבד בחברה של אביו, אך עד מהרה זו נתיחת קטנה עליו.

בסוף שנות הששים, כשרם הגיע לגיל 30, יצא לכבוש את מנהטן. בדרכו, כשהוא מבטל את עצת אביו שלא יבנה את כל תחית של "מגדל טראמפ" מוכנית, היקרה יותר מלבנים "ספר טראמפ עמד שם, בפירת רחוב 57 והשורה החמישית, מנסה לחסוך מה דולארים. זה נגע ללבי ושובי שהבנתי מתיכן זה נובע - אבל תבתי גם בריק מרוע וחלסותי לעובד."

בספר הוא מתאר את שיטות-נגנון בעיית עסקים: "אני מבין גבא מאד ואו אני פשוט ממשיך ללחוץ-ללחוץ, כדי להשיג את מבוקשי. לעיתים אני מתחשק בפחות ממה שרציתי, אבל לרוב אני משיג את מבוקשי". והמשך למה שנראה כ"עשות הריביות" שלו בעסקים:

■ לחשוב בגדול. לא להסתפק בהכנסה שתאפשר רק חיים טובים, אלא ליצור דבר מרשים. כך בנה את "היגראנד היאמפ" במקומו של מלון "קומורור" בפירת לכסינגטון ורחוב 42, בהשקעה הראשונה של רבע מיליון דולר, כאשר במיקומה ליבוע העיסקה גייס עד 80 מיליון. המלון נפתח ב־1980 והשכע השנים הראשונות כבר הכניס רווח תפעולי של 30 מיליון.

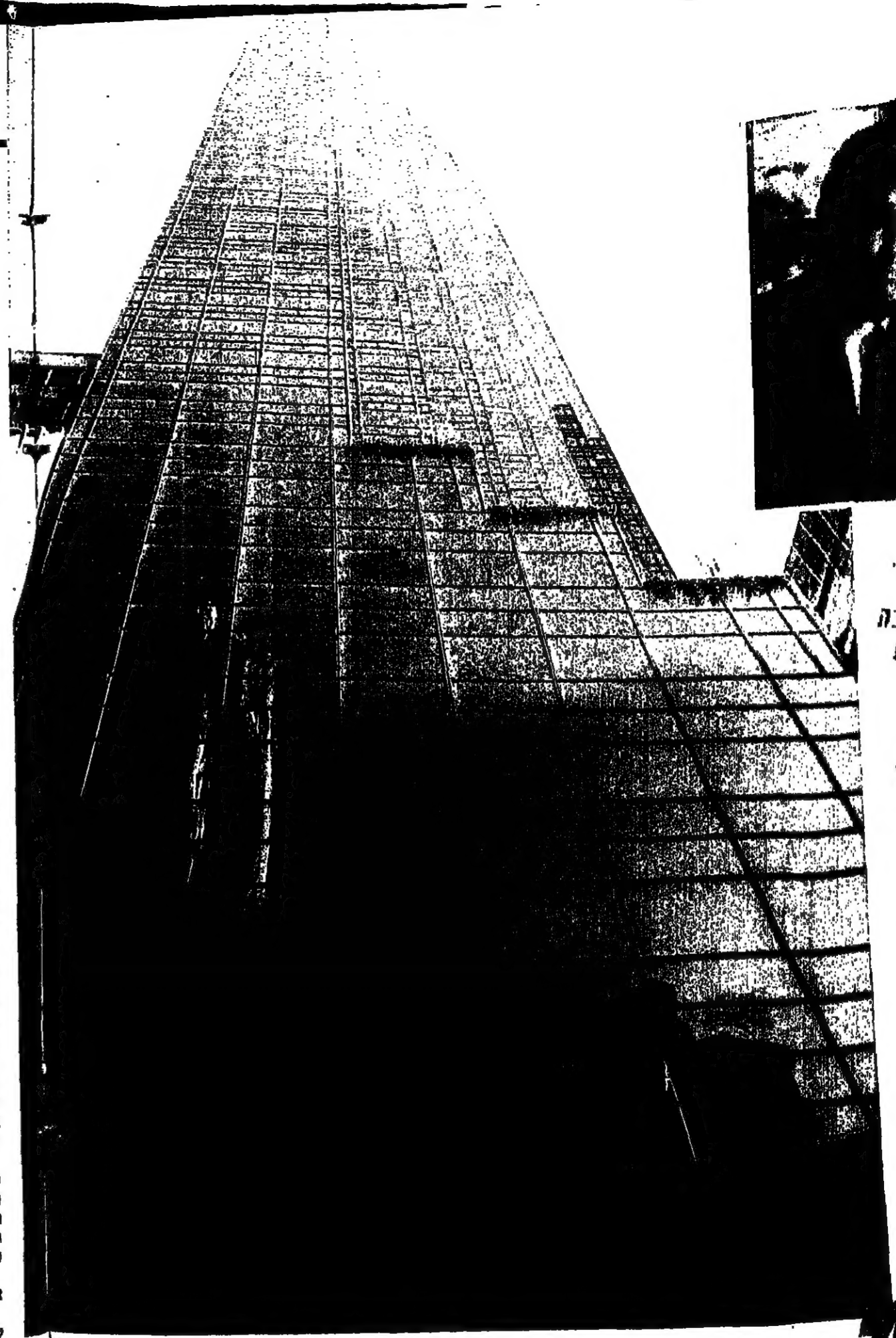
■ לחיות במישור ולשכנע על אופציות. במלים אחרות - להקטין את הסיכונים בכך שלא שמים את כל הביצים בסל אחד.

■ להבדיל את השוק. ואו, למסור על העושה מבלי להשתעבד לעצת מומחים. כל כך הוחרד אותו מנני בניית "מגדל טראמפ" והוא מה העוצמה - הציבור אהב אותו מדי.

■ לשמור על כושר המיקוח. לתת לצד השני את ההרגשה שאינו לוחש לעשות את העיסקה בכל מחיר.

■ להבדיל את ערך הפקס. "הייתי יכול לחסוך מיליונים רבים אם הייתי מסתפק בשיפור הקומודור" ויש, במקום לבנות בניין חדש לגמרי...". הוא ידע להעריך את האפשרויות הממוגות בקיבוצה לתועה הרכבת המרכיז, אך רק בבנייה חדשה מזהימה.

■ להשיק את המידע. משמע, לבצל את יחסי הציבור ואת העקשורת. לרונגמה, הצעיר הנערש שעשה, כאשר הוזמן את מבקרת

הרדך התיירות מישלן נתון שני כוכבים, המלצה מובהקת לביקור, למגדל טראמפ בניירורק. כשילובם לאורך השורה החמישית המפורסמת, לא תוכלו להחמיץ בפינת רחוב 57, צמוד לטימאניס, את TRUMP TOWER המרהיב, מליכולו וזכויות בגון הברונזה, בה משתקפים בנייני הסביבה היכבסו. באולם הכניסה המרשים המערר פה לנכח מפליטים ענמי המתנשא ל־25 מסר גובה ועלה כשני מיליון דולר. המשל, יצירת אמנות מודרנית, משתלב היטב בבניין המגורים והתנויות של אשמה

עלית הכוללים בתוכו, שהקמת 58 שנותיו נמשכה שלוש שנים ועלתה כ־190 מיליון דולר. מאז השלמתו, ב־1983, כבר הכניסה העיסקה לכיסוי של רונלד טראמפ יותר מ־240 מיליון דולאר. 50 מיליון במשש שנים - לא רק ועוד הר גבוה.

■ אה ירוץ פעם לנשיאות (ביתניים הוא מכחיש כוונה זו "אני עוסק מדי", לא ישאלו הבירות "דוגל-טראמפ" באמריקה, שם המיליארדר נמי כל בעלור האחרון, כאשר תחול את עסקיו ויו חסכונו הנקל בעל 280 אלף דולר. עכשיו, בגיל 42, מעריכים את

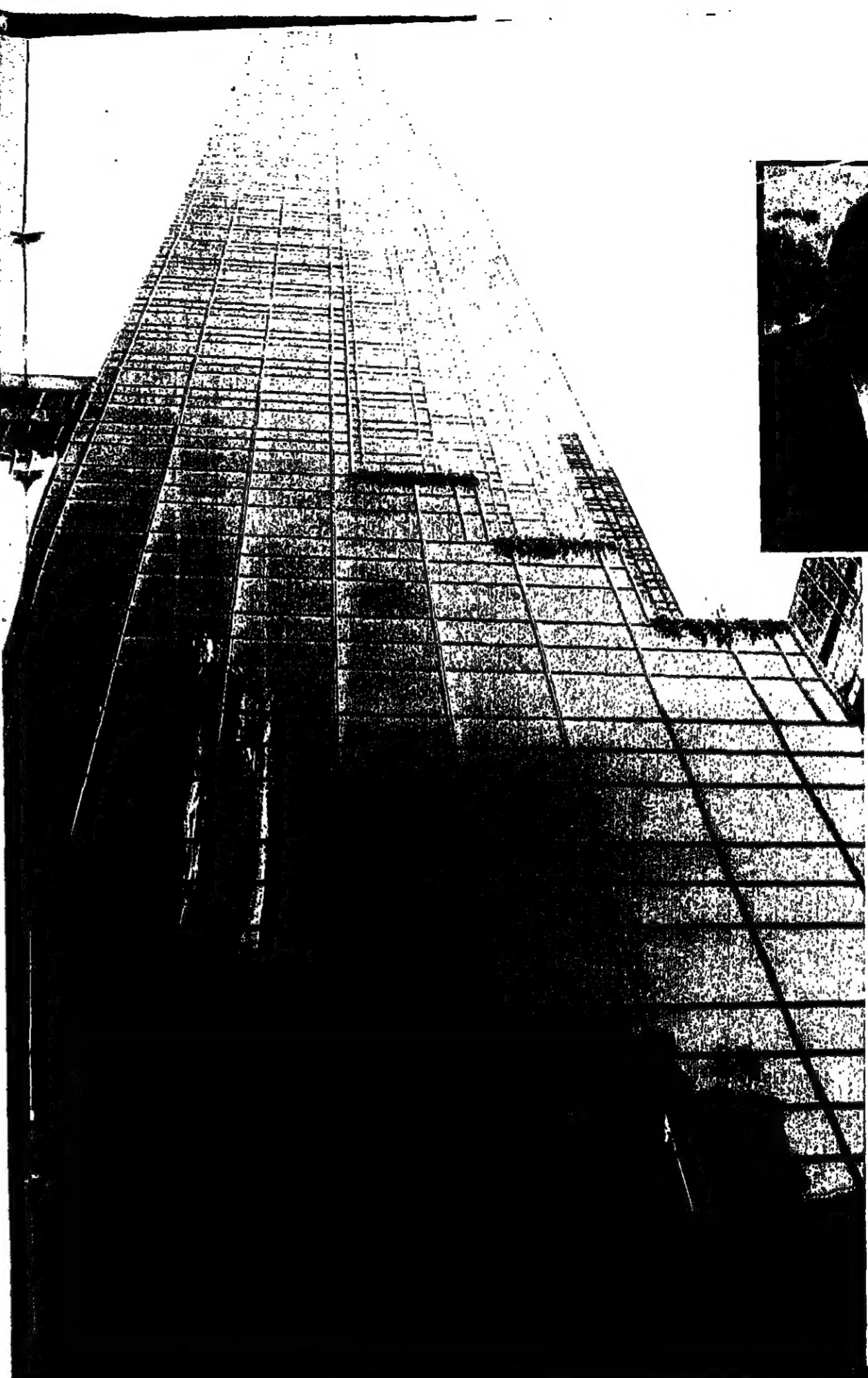

המגזין הכלכלי

דונלד טראמפ, 42, בדדך למיליארד השני. כותרת הכתבה שהקדיש לו החודש המגזין הכלכלי האמריקני "פורצין" שואלת: "האם יהיה טראמפ הבעלים של העולם?" ומשיבה: "לא, אבל הוא מנסה". בספרו האוטוביוגרפי הוא מסביר איך עכשיו גם בעברית.

עורך זאב צילומים: "גאמא"

רדיד התיירות מושלך נותן שני מבטים, המלצה מובהקת לביקר, למגדל טראמפ בניו יורק. בסיועם לאורך השורה החמישית המטרסמה, לא תוכלו להפסיק בסינת רחוב 57, צמוד לטיטאניק, את TRUMP TOWER המרהיב, כל-כולו זכוכית בנות הברונזה, בה משתקפים בנייני הסביבה. הכנסה. כאולם הבנייה המרשים תפסו טר לנכת מפלמים פנימי המתנשא ל-25 מטר גובה ועלה כשני מיליון דולר. המפל, יצירת אגנות מודרניות, משתלב היטב בבניין המגורים והתנויות של אופנה

70 גמר

ש ו ו ח י ל צ ח

שווה מיליארד

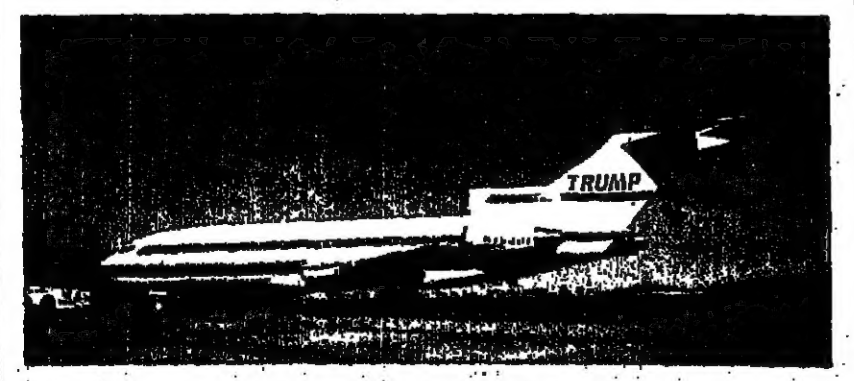

זוג יפה

בט על הווג איזונה ודונלד טראמפ מעורר קנאה. לא רק עשירים ומפליחים, גם ימים, איזונה, ממוצא צ'כי, היתה אלושת סקי אולימפית דוגמנית צמרת, כאשר מנש אותה טראמפ באולימפיאדת מונטריאול. הם נישאו ב-1977 ויש להם שלושה ילדים. איזונה סיימ וחדות, והווג מקשט ארדעים רבים, לרוב בעלי קשר כלשהו עם עסקי טראמפ. לדוגמה, תחרות האיגרוף המפורסמת שהיתה ביוני השנה באטלנטיק סיטי בין מייק פיישון ומייקל ספינקס. הטראמפים יושבו בסורה ידאשנה ולא במסגרת הירידה הוקמה ליד אחד המלונות של טראמפ. כנכוחותם ומעשיותם הם מאכלים גם את הפורים החברתיים בקושרות, לדוגמה כאשר קיבלה איזונה מתנת יובילדת מבעלה - את מלון פלאזה ניו יורק.

קניתי מוטוס

היטחן מצאני מוטוס. באביב 1987 קראתי במספר מאמר במדע ויק על חברה במקס שנקלעה לצרות. המנהלים היו כמו מלכים בין הדוגמאות. באיג 197 סטייד במחיר רבים. חשתי שיש כאן הזדמנות. למחרת יצאתי לשדה תעופה להגדרה כדי לחקור מבט. היה עלי לחקור. המוטוס הזה היה מסוגל להסיע 200 נוסעים, אבל שינו אותו כך שיתאים ל-15 איש והוא כלל מותרות כמו חדר שינה, אמבטיה שלמה, ואיזור עבודה נפרד. היה זה קנת יותר ממשה

שהיה נוח לי, אבל קשה לי לעמוד בעני עסקה טובה כאשר היא מתממנת לי. מוטוס 727. חרש עולה 30 מיליון דולר. ירדתי שלהסיע למספר, וכי אין חרבה קונים בשוק למסמור 727. הצעתי 5 מיליונים דולר. זה העלה הצעת גבר של 10 מיליונים. עמיתי עוד קצת על המספר, ולבסוף הסכמנו על 8 מיליונים דולר. איני חושב שיש עוד מוטוס בשמיים שיראה לו. (מאריך: טראמפ - סיפור הצלחה של איל הווייט והדון האמריקני הצעיר, מאת דניאל טראמפ בהשתתפות מוני שורדן, רוצאת "מארי")

71 גמר

האריזקלות של "ניו יורק טיימס" לראות את תוכנית המגדל, אי שירע את התנגדותה העקרונית לבנייה גבוהה באותו איזור. היא ביקרה את... העירייה. ופיארה את התוכנית. כך גם כאשר פרסם עם קניית מגרש לאידוע, כי יבנה עליו את הבניין הגבוה ביותר בעולם. התקשורת קצנה על היריעה המרעיש ואת זה שוט מדעיתכמקי לא תספיק. ■ ועוד: לספק את הסחורה שאותה מבטיח לרמן את ההצאות שותף מעבר לנדיקן לחנות: "אם תשאלו אותי כמה מתוכננים בסמו של רבר העסקים שאני מספר עליהם, איני בטוח שיש לי תשובה טובה. וזין מאתני: נהייתי לעשות אותם." ■ אחרים מסכמים את עסקותיו במלה אחת: הקוה. הוא מאמין גדול בסלפון, בשיחה של כמה דקות מוגר עסקות של מיליונים, קונדהמכר מניות, יוצר קשרים עם בנקאים ועם מוליטיקאים. ההקוה הולכה להקמת תשלובת החיסורים באטלנטיק סיטי, לרכישת קבוצת פוטבול שהאמין בהצלחתה, לשותפות עם לי אייסקה האגני ברכישת מגילי רידות באטלסביץ' שער או לא ויו סיפור הצלחה. ■ ומה הלאה הוא כבר ביקר במוסקוה, עליו הומנת השגריר הסובייטי בארה"ב לבריקת בניהם לשותפות בבניה וגיהול של מלון. אבל לגבי כל תוכניות העתיד: "ומה הלאה - למולי איני יודע את התשובה כי אם הייתי יודע אותה, היתה כל התנאה נעלמת. אבל ואת אני יודע הרברים לא יהיו כפי שהיו". והוא מצהיר בסיום הספר כי בעתיד ינצל את תוכניותיו גם ל"שירות למען אחרים", יחד עם המסך עשיתי עסקאות "עסקאות גדולות, ובמשך כל שעות היממה". ■

בסוף שנות הששים, בסרט הגיע לגיל 30, יצא לכבוש את מנהטן. בדרבישלן, כשהוא מבטל את עצת אביו שלא יבנה את כל החיות של "מגדל טראמפ" מוכוכה, היקיה יותר מלבנים: "סדר טראמפ עמר שם, במיתר רחוב 57 והשורה החמישית, מנסה לחסוך כמה דולארים. זה גנע ללכי ומוכן שהבנתי מחיכן זה נובע - אבל הבנתי גם בדיוק מדוע החלטתי לעזוב". ■

במסור הוא מנאר את שיטורסגנונו בעשיתי עסקים: "אני מבסור גבשו ממו ואו אני משום ממשיך לתחוך-לתחוך-לתחוך, כדי להשיג את מבוקשי. לעתים אני ממתק במחות ממה שרציתיו אבל לרוב אני משיג את מבוקשי". ובהמשך למה שרואה כ"עשות וריברות" שלו בעסקים: ■

■ לחשוב בגדול. לא להסתפק בהכנסה שתאפשר רק חיים טובים, אלא ליצור רבר מרחים. כך בנה את ה"גראנד הייטס" במקומו של מלון "סמולדר" במיתר לכסינגטון ורחוב 42, בהסקעה ראשונה של רבע מיליון דולר, כאשר במקומה לביצוע העסקה גייס עוד 80 מיליון, המלון נפתח ב-1980 ובשבע השנים הראשונות גבר הכנים רווח המפעלי של 30 מיליון. ■

■ להיות גמיש ולשמור על אופציות. במלים אחרות - להקטין את הסיכונים בכך שלא שמים את כל הביצים בסל אחד. ■

■ להכיר את השחקן. ואם, למסוך על ותועשה מבלי להשתעבר לעצת מנהלים. בליכך הזהיר אותו מפני בניית "מגדל טראמפ" וראו מה התוצאה - הציבור אהב אותו מידי. ■

■ לשמור על כושר הפיקוח. לתת לצר השני את ההדגשה שאינן להוט לעשות את העסקה בכל מחיר. ■

■ להדליף את שרד המסקם. "הייתי יכול לחסוך מיליונים רבים אם הייתי ממתק במיפוך הקומדור" הישן, במקום לבנות בניין חדש למייר". הוא ידע להעריך את האפשרויות והסוגנות בקירבה לתחת הרכבת הרכביות, אך רק בבניית חדשה, מרהיבת. ■

■ להשיג את המיידע. משטק, לבצל את יחסי הציבור ואת התקשורת. לדוגמה, הצעד הצוע שעשה, כאשר המין את מקבת

ש ל י ח ו ת

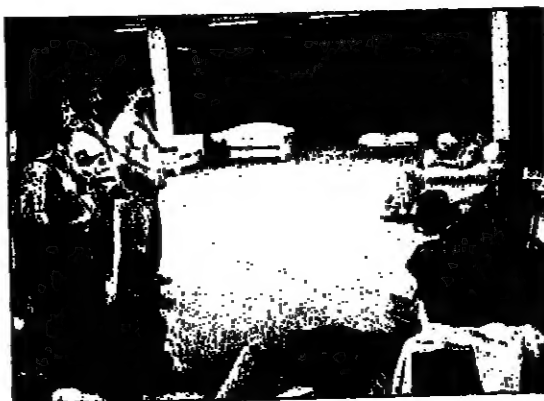

שרים במקומות מורשים כמו, למשל, יוד רות דבניה לבנין עיריית ראשון, עומדים ושרים ומכבים שמימיו יעצרו ויתרשמו.

המיר "גבר" יוכרז כדורא את חברות הצעירים בהאק ובניכיות צופיה, עם גיסיה חויה, ואת סיפור החירות הקרחתית לקראת נסיעת השליחות לארה"ב. בתחילת הקיץ נכתב המאמר הזה, עוד לפני הטיסה, עכשיו כולם כבר כאן, חוזר, אנשי המשלוח - 65 צעירים ומבוגרים, אנשי ה"קדאון", המדריך - טוב רשמה, ואפילו אחי הבוגר, שכתב אז את סיפור ההכנות.

אחרי שלושה חודשים, 16,000 מייל ברכב גדול ועמוס ובסוף תופעות ברחבי החוף המזרחי ומרכז ארה"ב, 23 מדינות והרבה סיפורים, רק תנו להם, לי, אפשרות לספר, ונראה משהו שמצליח להטביע את הדור.

"קראון הידידות" של תנועת הצופים הופיע, כמו ב"ב" השנים האחרונות, כמעט בכל חור אפסירי ביבשת הגדולה מרכזי ערים, אולמות גדולים, מרכזי קניות, מחנות נוער וילדים. כלב העיר שיקאגו, על כמה ומערכת סאונד מטעם העירייה, שרים את שיר הצופים בעברית. מסביב, על כסאות, יושבים כל קבוצי העיר, כל השיכורים שמצליחים רגע של טוב לב מצד המימטר, שנתן להם אפשרות לנוח ולהעביר עוד כמה שעות בכסלה נעימה והמימה הם ישובו כבר שעה לפני שזנענו, ובחורא יושבים שם עד היום, אם לא לקחו להם את הכסאות. מרוחק, כך מסרו לנו, צפו בהופעה הישראלית חבורה של כ-200 צעירים איראנים. באותו המקום

קראון הידידות

ברוק, מתגאים המקומיים, צילמו את המצור המפורסם על "הנאצים בלור", ולשווא חייבו כלכלי הגדול שיצטרף לחבורה הצעירה של הבמאי כדי לחזק לעולם ש"כל אחד וקוק למישהו לאהוב". רחוק משם, כיום אתר, ונראה שבעולם אתר, בעיירה בדרום לואיזיאנה, על חוף מפרץ מסיסיפי, בני עץ על כלונסאות וזכרים את "כסי בלור" פוגשים מצעיר דרומי אמיתי. הבחור לא שמע מעולם על ישראל. רגע, הוא אומר, בעצם בתנ"ך אולי, משהו מצלצל לו מזכר. אחרי כמה רקות של שירה הוא נותן בידי את הארגון עם כל כספו, כדי להכנס למים, כמה בלי כל חשש. כנראה שגם על אורח הוא לא שמע ורבה.

תמונה אחרת. הופעה בפני הקהילה היהודית של אשוויל, צפון-מזרח, בקהל כ-30 איש, ממוצע הגיל - 70. הופעה בגובה העיניים, שוברים מחיצות, מסתכלים בעיניים, חלקן דומעות מחרגשות. בסוף ההופעה ניגש אלי איש מרשים, גבוה בעל שיער כסוף, ומספר באנגלית מסקום אתר, שהוא לא מחמיץ מנישה עם ישראלים. עם יתר. לדבריו, הוא רחש כבוד והערכה לעם הזה. כמלחמה הגדולה, הוא ממשיך, היה חיל בורמאנטה הנרמז.

אחד המאשימים הבולטים של מסע הופעות משוגע כזה, הוא המעבר החר בין חוויות קשות וגונעות, להשתוללות משוחררת. הצורך בגיוון והתפרקות מביא את החברה שעל הבמה למצבים מצחיקים. אותה הבנות מצטרפת לאחר השרים בחיפוף מראי על מערכת תרשים שמצאה מאחורי הקלעים, המדריך יכול לכעוס ולהמציא - אבל הקהל מבטט. לך תחזיקו עם הצלחה.

אותה ההופעה המוזרות ביותר והקשיחה בכסים טרזנים של הגי האמריקני. בזמן ההכנות להופעה המתוכננת בכסים בפני הצופים הישראלים, וכל כמה רקות נאלצתי לעצור ולהחזיר הצדקה

ארץ היין

דוד פיינגרש / דוד עיטם

הבג הטובה והפנס והבסבוק והחבית. מיתולוגיה, ארכיאולוגיה, איך היום יין בגרזינג, חוללות של דיוניסוס, חגיגות של נימפות, קלוריות ונימפות, משקאות לפרולטריון, ביהוקרטיה עתיקה, חמוץ האיש של הברכות יין פיינש, ייצור חין בתקופות המקרא, המשנה והתלמוד, תנועת פולחן נדת, מנהגי שתייה, כלכלה ומסחר, חומץ בן יין, שירי של חילוגים, אגידה ואחסון, שיטות הובלה בים וביבשה, מקדש יונים בבית שאן, שילוב חשק שפרדים, סודות חיי.

חדש!
יחד מסוג בעולם כולו

ארץ

דוד פיינגרש / דוד

לכוד ספרים מעריב
רחוב החילון 3, רמת-גן 52522
טל שלוח אלי את חספי "ארץ היין".
מכר המחאה על סך 35.50 ש"ח.
שם _____ ת.ז. _____
מנוח _____ מיקוד _____
תאריך _____ חתימה _____

אממה לוי, כפי שהייתה ב-42 במרץ, בדרכה לארץ.

אממה לוי-דורמן-קורני, לבית לוי, כפי שהייתה במידת החדשה, ראשונה.

מחד המדונה אני שומע את אמא לחשוב: "בני, אני לא מרגישה את הרגלים שלי". את רשימת הלב שלי אני מרגישה קשה ראשונה, שניה שלישית על המשקף שלושה פעמים, שלושה שנות, שלוש משפחות. בינה ומבית העלייה שני הסימנים המזכירים. האשה מצלצלת

הבית שלנו - תפקדה של הגרמנים

אמא בקלל את שתי רמעות גדולות. מתיישבים בסלון. אמא וטאשה גורמים. סיפורים על היום שלמי המלחמה היא. זכרונות ילדות מאוחרים של שנים. אחריהן עושים כעין סיכום של אלה שבהם אינם, אלה שנשעו באושרן ואלה ששרדו תפכרו במסך השנים. הכל יושבים מסביב ומקשיבים. זה הם ועויות מוגשים לשולחן. מאשה ממשיך לסלול על סבא שלי, הרוקסד המכונה, על מעלליה של דוד ויטק הצעיר ועל ידאת הכבוד שרשם לסבתא. אזי הוא מגלה לנו שמיד לאחר כיבוש ווארסא, הגרמנים הסתלקו על כל הרובע הזה. גישו את כלם והפכו את הבית הזה ואת הידיה האת למפקדה שלהם. את כל הדיהים הציוא מהירה וסילתו לבני

בחזרה לראדום

משפחתיהם בגרמניה. מאשה ראה ואת בני עיניו הפילו נצחונה לעוד להם בנצחנות וההיסט.

הכל קסים והאשה הצעירה נותנת לאמא ספר למזכרת: "סאן מריאוש" בפולנית. הקליטה של התרבות הפולנית ושל ארס מיציקין. הקשה חמה נכתבת בעמוד הראשון וכל השאר מצורפים וחתומים. האשה המבוגרת מבקשת שנשלח לה מישראל בקבוק עם מים קרשים. אמא מבטיחה לשלוח ולשבור על קשר. יורדים במדרגות העץ. שלום בית, שלום ומנוחה. עוד מכת אחד. מנסים לשאוב פנימה את כל החריה והרגשות האלה, לנסות ולשפר את האווירה הכל כך מיוחדת, הכל כך חד פעמית, כעין התגלות והתעלות.

זהו. המנוחה בדרכה לבית-הספר. באתה רך שאמא עשתה בגלל מרי יום כאשר למדה בבית הספר. גרלי פולין ניצנים בחיות בית-הספר. שוב משחק לנו המול. למחזות ופסח הקיץ - בית הספר פותח במקרה מגיע למקום מורה צעירה, סומעת את סיפורה של אמי ומזמנה אותנו להיכנס. גם היא מתקשה להאמין שמישהו חוזר לבית-הספר שלו לאחר חמישים שנה. היא מבילה אותנו לאחד החדרים שם ישבת, במקרה מגלות החשבוניות. כעבור כמה שניות מימנר שהיא בת גילה של אמי ולמדה בבית ספר נכון. השיחה קלחת. שנות של בנות, חברות משתנות וזה עלה כגולגול. הזמן חלף. אמא רוצה לראות את הביתה שלה. בדרך על הקירות את חלפיה על פני תמונות מחזור 1920, 1921, 1922... אנתנו מתיישים את צערתנו. 1937, 1938 ו... מחזור 1939 של אמא שלי אולי הנשלם - אבל לא הספיק לפתח או להגין את תמותת המחזור. אזי חשים אכזבה קלה מתמותת המחזור של 38. איזא מראה לי את המדרים שלה ואת המנהלה שהכל יראו ממנה. אני מכיס בתמונות הקטנות, בפרצופים ההם המעוננים והמחויימים היטב, ומבין את ידאת הכבוד שאמא ניסתה להחזיר על השנים לישראל, ידאת בכד לבית הספר ולמורים.

טוף הביקור. נפרדים. המנוחה חולפת על פני רחובות ווארסא. עוד מעט מן הגוף שהיה מוכר כל כך, תביב כל כך, לנעם שהיה הבית של אמא שלי.

כלילה, במלון בארשה, אמא אומרת שטוב שנסענו וראינו והרגשנו, והנה מיד שרוקנו היא מכל בני המשפחה וכותה לחזור הביתה למנוח מעגל, להחליק גר נשמה במאיריקה במריבליקה ובאשריין, להיות בראדום ולחזור לישראל. כי רק כאן, בישראל, נמצא הבית, נמצאת המולדת.

זה נשמע אולי שחוק ומזכר, אך זו האמת - גם אם היא עדיין נאמרת, לפעמים בשפה הפולנית.

בעמק אחד. כמה שניות אין תגובה. מצלצלת בעמקן השני. שוב כמה שניות. שוב אין תגובה. אמא מבטיחה כי. אני קורא את מחשבותיה. אנתנו ממתינים בשקט. אני אומר לאמא בעברית שחלחץ על העמקן השלישי. מאי משם נשמעים קולות. הדלת נפתח ואיש משולם ניצב בפתח.

האשה מספרת לו את הסיפור ששמעה מאמי כמה רוקט קודם לכן. בעד זה משוחחים אני מנסה להבין מעבד לכתפו של האיש פניו בראשו, מדיין מעט אחרת: בבקשה הנכנס. אמא חולפת על פני הדלת והאיש הנכנסת הביתה: "בני אתה מבין, זו הידיה של הדמים שלי, של סבא ומבטא שלי. כאן גולגולתי".

אמא ניגשת לדלת הימנית. האיש פותח את הדלת: "זה היה חדר שלי. הקירות היו בצבע כחול של שמים, וכאן עמדה המיטה והחזן והשולחן וכאן הייתה חלחלה המנוחה". אני מצלם.

"מפל בעדד השני בר אד ויטק. זה היה בשבילי מדון לחנוכה, אמא מספרת, ואני נבנסים לחוד. עוד טעם חדר. אין זכר למעשי העצום שחזרי היה עושה תבנסו לפנותיהן הסיפורים המשפחתיים. חלחלה השלישית מוליכה לסלון הענק של משפחת לוי. אני משקף לצלם. קצת פחד שמישהו יגיע לפתע ויגש אותנו מורידה של אמא. האיש המשפחה מדיין במבוכה. רק לפני כמה רוקט עם משנתו. אולי שותה מעט כלילה ופתאום באים שני זרים, וחדרים לחדר השינה שלי, מצלמים בלא הרף וממשיכים לו ששעם לפני חמישים שנה זו הייתה רידתם.

אמא שואלת אותנו האם מישור מושכנים עדיין חי. כן, הוא עונה, מאשה, הוא גר במפל. הוא הילך ליקרא לו ובינתיים, משקף חידת מניחה אשה מבוגרת, שיער לבן וחיוך רחב ושכח אמא ודחמא 50 שנים לכמה משפטים והאם מתקשה להאמין שמישהו חוזר לאחר 50 שנה לראות את ביתו. היא מופתה אותו למלון שלה וחדר השינה של סבא ומבטא שלי. ההלוגיה בחדר פועלת ושני ילדים, בביה של האשה, שובים על המפה וצופים. אני משקף לצלם האבב כי אני נתון לילדים חבלת מסטיק חמישים ששקלה.

אמא מבקשת לראות את כל חידת. מתבוד שאת פניה והחבל הענקית מגדו במחיצת עץ ואת כל הידיה הפכו לשלוש רידות. מחדר אחד יוצא זוג צעירה. היא בלוגריתית יפה, וריקשי גיורה ושפתון אדום והוא בלינס ושיער קצר. שניהם מתייכים, נבנסים לסיפור המעליל להרגיש. אני עוזב אותם וחוזר לצלם את שוב כל החדרים. ליד הבנייה אני פוגש את האיש המשפחה בחדר איש נסק. חודש קמטים וטיגריה. "זה הבן שלה" אומר המשפחה למעט "זה אותו מוראא הבן של אממדה פנה אלי השני והמצלמה מעמם

נבנסים פנימה דלת ראשונה מימין. דלת עץ כבדה צבועה בחום כהה. פיתוחים מעטרים את הדלת. אני מעביר את ידי בפניה הימנית העליונה. את שני החדרים שנשארו שם לא אטע הנמ גם אחרי חמישים שנה. פעם הייתה כאן מוחה. פעם נולד כאן אבא שלי. משמשה יחדית בלב לובלין. בקיץ ההוא של 1939, אבא שלי לחרת גם אחרי פישל בזה. אבל אכזבה חנה, הניקט, רחד ורוקסד שמה לדרמן נשארו שם. למחזות, חלפון גר נשמה לחוסם בחדר וראשון מבר ימין נמש בכניסה. והם קוראים לסקום מוראא, אז קרא לה פתנה השמרה מאיריקה בלב לובלין.

הדמם חולפים מהר מברלינה, אשריין, בידקאדו וארשה. הדמם הלפני האחרון בשולין, יום חופשי. שנים עשרה רוקט לפני שמהנה בבוקר. קר בחוץ. ערשלים מביטים את וארשה כמה צעירה נבנסית נעלמים טעם מנחת קשים חובבי מקום את פניה. מנחת חדשה. יצאנים לדרך. ממש ביציאה מארשה שלט ראשונה ראונו - 89 ק"מ רע קל. לא תאמנו את הביקור עם אף אחד. לא ידענו אם יש מישור בדידה של אמא שלי בראדום. האולי לא ישתנו לנו את הדלת? האולי יגרשו אותנו כפי שכבר קרה לכמה מחבירי לטיל? אנתנו בדרך לדחל וכל השאר כבר לא חושב. שעת נסיקה מתועה ודכנ העט. אמא יושבת ליד הנהג ומבטאת אותו ימינה ושאלה רחוב שמאלה כיוולו רק אתמול הייתה שם. משם בלב ראדום רחוב מוניקש מספר 21. הבית ניצב על חילול. המצלמות שלי כבר תושעה עשר יום.

בשני ידי אני מחזק את מצלמת הידיא. על כתף ימין מבשיר ההקלטה. על כתף שמאל מצלמת הסילסיל וקופסת וזם נוספת. אמא וצעה את הבכיש ואני מצלם. הרובע אינו מאן במיוחד. אנשים וחלטים על פניה. טעם יום של חול עכרם. מבטיים במצלמות וממשיכים בדרם לעמוד בתור לפני רוכן הגלידה או הקוסק למכס עוננים.

אני רואה את אמא עומדים בקו אחת דרך השיטה ובקו השניה מנסה גם לקלוט את ההתרחשויות מסביב. מצלמת הידיא משכבלת ועושה הכל בעצמה. בדרך רק לראות את מצלמים. "זוהמכל למעלה" אני שומע את אמא. "זהה הפופרט שלנו, זה עם הפרחים והנה החדר שלי, חלחלו שלי פוטה". אני מצלם. "בוא נעלה בני, אני מבקשת". בכניסה לחדר המדרגות אנו פוגשים אשה אתה שותה עתה נבנסה במקרה גם היא עולה לידה של אמא. מדרגות העץ נשארו כשהיו. אני רואה את אמי רצה במדרגות לשחק עם ובחתייה בחדר המטורה. אני שומע אותן צוחקות ומאשרות. אני משקף לצלם וברקע הצעירים המהדרים

ה כל קרה מחד מאד. כמו אז - כי גם עכשיו. אמא מצללה במצאיישבת. נשמעה נרגשת והולטית: "אני רוצה לנסוע לפולין. זו לא הייתה הפתעה בשבילי, אבל באותו לילה זה נשמע דרמטי מאוד.

אז, כמובן יום ראשון, אחד בספטמבר 1939, הייתה אמי, אממה לבית לוי, עלמה בשיא פריחתה. המאטורה, תעודת הנגרות מאחוריה כל החיים לפניה. בשעות הבוקר של אחד בספטמבר ההוא התנספו כל החלומות, כל החקונות, הילדות המאושרת והבדורות. כעיר ותלוחה וארום, נשמע האופק והצעקת והחלה הברירה. מהבית ברחוב מוניקש 21, מהקליניקה של אבא, מהשכנים, מהחברות, מהכרונות. הכל נשארא מאחור.

ורוקסד צבי לוי, רופא נשים וטיל, אבא של אמא, סבא שלי, היה קצין נבנסה הפולני. הוא לקח את אשתו אולנה ואת בתו הצעירה אממה ובין הפגנות גרמניות מן האוויר - עולו את הדך צאונה ומורה ללובלין. שזה זמן מה בירת החדד בקסמה העלינה של הבית. בשלב מסוים, כאשר התגברו ההפגנות, עברו לגור בקומה הראשונה וסבא שלי, הרופא, היה נוצה את הבכיש למספרה שממל ומכאן אוכל בסיר.

אחריהן חצתה המשפחה את הגבול. כל הדרכים אז הובילו לסיביר. בקור של ארבעים מעלות מותת לאפס. סבא עוד לנשים הרוסיות, סבתא עורה לו ואמא עורה לשניהם. אחרי כך שוב הגרויפו: טומסק, נובוסיבירק, טאשקנט, טהרן, קראאלי, עזה, תעלת סואץ, רכבת לעלתית, תל-אביב, נתניה.

כאן, בחתנה האחרונה ב-1946, נישאה אמי לאבי ישראל לבית לדרמן. אני, שבינתיים הלך לעולמו, נולד בלובלין. גם אמא הייתה מכורה בלובלין, אך זה לא נמשך שם, אלא כאן, אבל זה המשיכו לחשוב, לחלום ולאחוב בעולנית. כי גם יתר בני המשפחה והידיים הקרובים, וסבתי והמנוחה שהתגוררה במסך והתקשחה בערוב ישיה לקלוט שמה חרשה וקשה.

ואני שנתעתי לעולמם למרינה עצמאית, לחברות ישראלית ולספה העבית כמחזן וגם מבפנים בבית, אבל גם הרבה פולנית קלחת, וסיפורי זכרונות גואים והולכים. גולגול על תרבות וחוק, על ילדות אי שם, על מלטה אחת. וכל שנותי, שלושם ויותר, סבבו בין רחובות ראדום למסגרות לובלין, בין בית הספר והבדור לבנות לבין צבא אנדרס המתקדם לעבר ארץ-ישראל, בין קוויטר הגרול ויווינה יאגלו לבין בני המשפחה שנשארו שם ונסתבו במאיריקה בסריבלינסקה ובאשריין ואפרם נשקט במיני היסלה והמנוחות המצחיקות של אלה שהיו ואינם, כולם מתייכים וחוקים ומלאי תקווה כעין האחרון של 1939.

ועל רקע הסלפון האחרון, במוצ'ל, היה בידור לי שאמא לא תסע לבדה לפולין. טיול מאורגן לארשה, קרקוב, לובלין, טריבלינק, מאיריקה ואשריין וטיול פרטי לארדום. זו התוכנית ובאותו מוצאי שבת, במלפנה, אחרת: כן אמא, אני נוסע.

נחיתה בין "איוכולוט" ל"לוט"

תל-אביב וארשה. אל על. ישיה. מרחק טיסה - שלוש שעות וחצי. נחיתה רכה בין מוטס "איופולוט" רוסי למוטס "לוט" פולני. על המוטס שלנו לא כתוב "אל על". גם לא "ישראל או "מגן דוד". כלום. אבל אנתנו שם. ורכננים, מכס. שעה ועשרים רוקט - האנתנו בחוץ.

אוטובוס עם נהג פולני ומלוחה פולני ומסביב כולם פולנים ומברכים פולניות. אני מרגישה בבית. קשה לי להבסיר מדוע. אני יורע: פולין, אנטישמיות, שנאה, פורנוזים. אני יורע. אך בירע זה - הכל נסכה נעלם.

יום שני. גיטו וארשה. מה שנשארו ממנו. כלום. רק אנדרטה של רופורום ואנדרטה ברחוב מילא 18 ואנדרטה באמשלנפלאץ וחד אלכסנדר שביקש שאחשה את בית חוריי ברחוב יסקה בארשה היה בית. היה רחוב. עכשיו יש שם גן ציבורי רחב יריים.

יום שלישי. לובלין. שלוש שעות לפני השקיעה - אמא ואני רצים ומזאמים את הבית של דוד מאוריין ואת הבית של דוד סבצניק ואת המסערה ממול שניצבת עדיין במקוטה. אמא נבנסת פנימה. בפולנית משובחת היא מספרת למלצית הצעירה את הסיפור. סיחור על עצמו שוב ושוב כישים הקרובים גולגולו כאן, עוכתי לפני 49 שנה וחוריי עכשיו.

המלצית מרחקת. ונותת את לקוחותיה ומפציה באמי לספר עוד. אני ניצב שם, מבין את השפה אך לא את להיסותה של המלצית הצעירה לשמוע את סיפור הושרים הכל כך אישי שלה. באור אחרון אנתנו מגיעים לרחוב שלושה במאי מספר 23.

הכל יושבים מסביב ומקשיבים. זה הם ועויות מוגשים לשולחן. מאשה ממשיך לסלול על סבא שלי, הרוקסד המכונה, על מעלליה של דוד ויטק הצעיר ועל ידאת הכבוד שרשם לסבתא. אזי הוא מגלה לנו שמיד לאחר כיבוש ווארסא, הגרמנים הסתלקו על כל הרובע הזה. גישו את כלם והפכו את הבית הזה ואת הידיה האת למפקדה שלהם. את כל הדיהים הציוא מהירה וסילתו לבני

שוק בלעדי של כ-2000 חומרי גלם

אנשים רפי ובבר מלכה

סמולנסקי: בית פול
צורני גליל, כטיס
חורבניה 70. 68014

סו בע"מ
כה ולחות שנה
062 866238

דפני חיי שם סט
החברה החדשה
072 222222

מסבוח סל
החברה החדשה
072 222222

מנחם עי ארסל, החברות מיוחדות במקריב - סל 03

03-5103858 סל/פ

מקור: מכתב
שם: מכתב
תאריך: 03-310385

[illegible]

23

מארח:
 (1) שאינו מתרגם; (4) שספק; (6) הנשיא
 הישראלי של ישראל; (8) עיר תרבות
 בכלל התחומים; (11) הבחנה, והנחיות
 שמורה; (12) בירת האליטה; (15) מידת
 משה מקובלת בבריטניה למידת
 רישות; (16) איתן קופצמן ממסו; (19)
 ירדן; "לא ת... שמו לב לרשום;
 פשר; מובן; (24) כי משה לרשום
 ידעת (תוכיח מלא; (25) כינוי לירושלים;
 (26) מצרי ומפחד; (28) חומר כימי שהתג
 מצר ומפחד לרשום.

מאות;

(1) לוח עוז (2) רוקי (3) קדיינל; 4 צדיר, 5) וסופת מיוחדת (מספורת: 7), 8) אבאן בוח (יונגיט) 9) מוג צמחים, לו ישיבת התורה (השקפה: 10) ענף (13) בעל חסות: 14) סימן ותצוק (17) צימור שיר סקנה, יונג היבש" (18) מחר: 19) דידעה עוז חרש יונגה "הרגלנית": 20) עוף העשן לרשי ימים מוצמי מזונ מחרמה הטובענית: (21) קריצה צבינני: "כ" ב - משה": (26) מסלול אליהם.

הערה מעטפות שלא יצוין עליהן בדיקת מסמך ותשובין -
לא ישתתפו בהגדרות.

הפתרונות צריכים להגיע עד יום רביעי 30 בנובמבר, עם ציון מספר התשובין על המעמסה, אל: "חשוכן גבר לעניין" מע"יב, ת.ד. 20010, חל"אביב 61200. הפתרונות יתפרסמו בעד שבועיים. בין המותרים נכונה יוגלו 5 תגלישים מתנת חי"אצ"י 2 ספרים מתנת סטריט מעריב.

המשך
עבודה פורה

מאחלים:
"פל-בורג"
וצוות
העובדים
בית אלפא 13 ת'
טל. 334419

תחזיק מעמד: בעבודה ובבריאות
מאת: **המומחה בע"מ**
שבז' 40 תל-אביב, טל. 03-658586

משולם ובני בע"מ
מאחזים:
בית חרשת לבלוקים
רח' מרקוס 13 סגולה פית
טל. 912468, 9341322

אתכם לאורך כל הדרך
מאחלים: **ארסטר את צופתי**
רח' סלמה 66 תל אביב, מיקד 88088
טל. 821832

איתך לאורך כל הדרך
מאחלים: **מוצפות עצמון**
קרית אריה פתח תקוה
טל. 0231082, 0231081

המנכ"ל
פועל פורה
נגרית פורמח
בהנהלת צבי
החולשים ש
062-5598380

המשמש בדרכנו
מאוחרים:
סופר וגיסים
ומצוות החנויה
מקטרי קלוב הרצל

**ברכות לזכותכם
הצלחתכם – הצלחתינו היא**

**אריק הגואל
ובני משפחתו
ראם סוכנות
לביטוח בע"מ**

ברכותינו ונאמנות
מאחלים: מרצפות סלע בע"מ
אזור הותעשים סגולה פתח תקוה
טל. 8303324

עולמית — גרניט ושיש
שיש למטרחים וחדרי רחצה במבחר גוונים
ביצוע מטולה, דיוק בלוח מזמנים ומחירים נוחים
בעל תעודת אומן — ישראל בן ישי
יל הרצוג, אמר התעשייה הרצליה, טל' 052/554931

בכל זמן כל הזמן רק הצלחה
מאחורי: **בן ישי ישראל**
אחד תעשיית ישי בע"מ
רעננה

[illegible]

בשיחה עם ק. בילבי אמר: „נוכל להשיג יותר במלחמה, אך נעדיף מוחות גוררי שלום“

[illegible]

שיחות - השלום בפארים התקדמו במדה נכרת

מוסד המחרוזת
מוסד כפר

[illegible]

יהודי
אשר, כי התחלתי להקדיש לך
ממני הערודים ואת הקדשים לך

שטחים רשית כל יאמר
בית ארץ ישראל

שפירוק הכניחה להקדשים
חמץ וריקת וגו' ט"פס' י"ז

חמץ כ"ל 450 ז' א"ב, בהנחת ה'
כפוף יסוד הרישית והבית

מנהיגי הפועלים באר"ב ידונו עם טרומאן על א"
כלכלי חשו הגיע ב"ר
הר"ב בירושלם במקומו
הוא יתחיל להקדיש לך

מילוסטער: „ירושלים מולדתי ואשכול אליה“

[illegible]

هَذَا مِنْ الْأَعْلَى

הסיפורים שמאחורי הכותרות

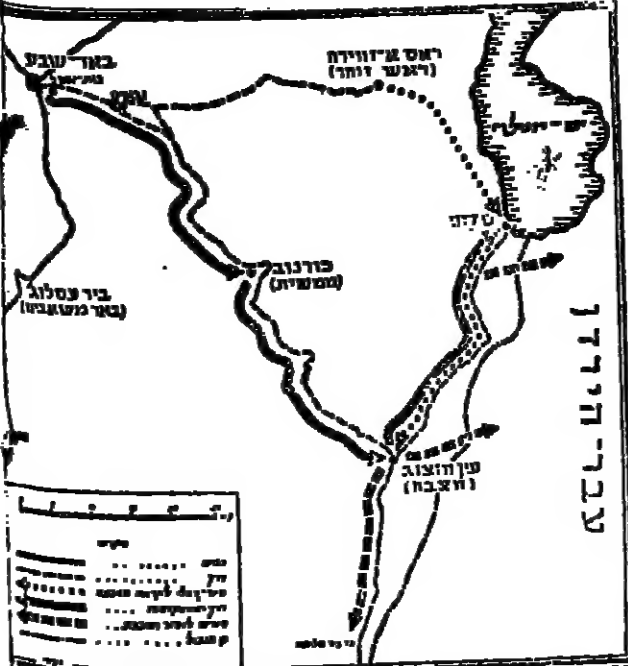
במבצע זה, שהחל השבוע לפני 40 שנה, שוחררה סדום ממצור של כחצי שנה; גבול המדינה הועתק בכיסוס ק"מ דרומה; חלק ניכר מים המלח ומחוזו האערבי (עד לעין גדי שנכבשה במאמץ 1949) הוקנו לרדינת ישראל ונכללו לאחר מכן בחחומי הקו הירוק.

אנחנו תלמי

מבצע לוח

קיבוץ בית הערבה וכמה מקיבוצי המפעל בקליה דרומה והצטרפו אל מגיני סדום המנותקת והמצודה. מכאן ואילך, הקשר היחיד עם סדום קיים באמצעות מטוסים קטנים שהיו נוחתים במינות שהותקן על הרמה שמעל מפעל האשל.

בשנת 1948 לא היה כביש בערבה, לא התה דרימנה, לא חוצה דרך-מלך מבאר-שבע מרחק לכיוון ים המלח. היו שם, בכל האזור הרוחב והמשמין, רק דרכי-מרגר. המשועלים שהתפתלו במרחבי הגנג והערבה היו ימים לרובים גמלים. ארץ מרבה איזק לא ישוב אחד נפרשה קמ. מה ושמ מאהל ברואי, שתים-שלוש תחנות משטרה מרבריות של משטרת המבראס - אלה היו סימני הציוויליזציה היחידים.

התנאים הראשוניים של המעורבים לקיחת מהמבצע שבין ה'21 ל'28 בנובמבר 1948.

הסיפורים שמאחורי הכותרות נכתבו, בחלקם, בימים אלה. או רבאו, כלשונם מעטני הערבי, לפני 40 שנה.

עריכתו: תהילה עומר משה ליד עיצובו: שני רגן

הצבא מתקדם על קיבתו...

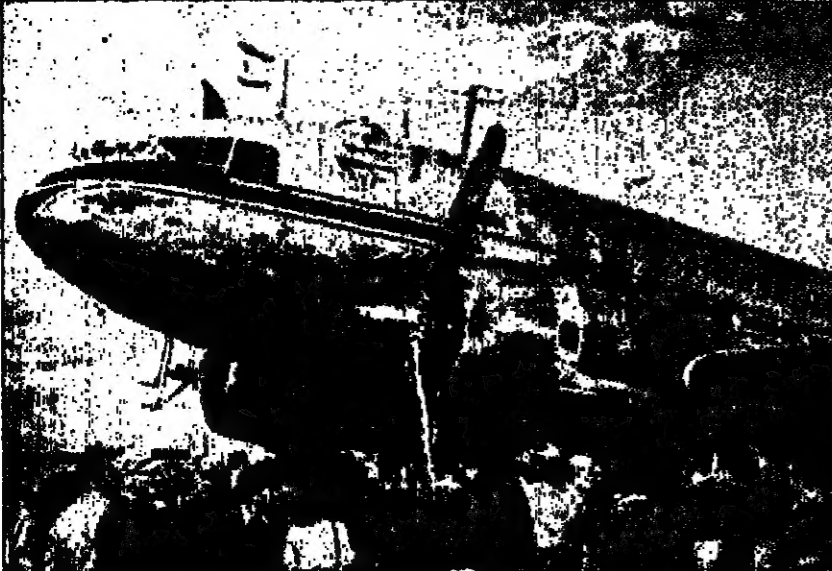

היו לי שיקולים רציניים ביותר אם לפרסם תמונה זו. אורחים, הוריים על מנות ותי אורחיות של בשר קפוא ועל מנת מיקרוסקופיות של כי שר בלתי קפוא - אינם יכולים להסתכל בשקט ומי שי על צילום המראה נקניק ונקניקיות בשפע, על כל סוגי בשר וכד' - וחמנה אשר כוז עשויה אפילו לגרום ל... מרה, ריל.

אולם אין בלבי צל של ספק, כי האורחים - אשר עד כה לא חסכו שמל ומי אמר ולא נרתעו בפני כל ערבן כדי ליתע נלצחון יירגעו. כאשר י' יממנו שכל השפע הזה של בשר ונקניק שייכים ל'צ' ב'א.

כמה תעלה לנו נסיעה במונית ?

לוח היום	ביום	בערב	בלילה
החיר	החיר	החיר	החיר
א	2 עד 2	2 עד 2	2 עד 2
ב	3 עד 3	3 עד 3	3 עד 3
ג	4 עד 4	4 עד 4	4 עד 4
ד	5 עד 5	5 עד 5	5 עד 5
ה	6 עד 6	6 עד 6	6 עד 6
ו	7 עד 7	7 עד 7	7 עד 7
ז	8 עד 8	8 עד 8	8 עד 8
ח	9 עד 9	9 עד 9	9 עד 9
ט	10 עד 10	10 עד 10	10 עד 10
י	11 עד 11	11 עד 11	11 עד 11
יא	12 עד 12	12 עד 12	12 עד 12
יב	13 עד 13	13 עד 13	13 עד 13
יג	14 עד 14	14 עד 14	14 עד 14
יד	15 עד 15	15 עד 15	15 עד 15
טו	16 עד 16	16 עד 16	16 עד 16
טז	17 עד 17	17 עד 17	17 עד 17
יז	18 עד 18	18 עד 18	18 עד 18
יח	19 עד 19	19 עד 19	19 עד 19
יט	20 עד 20	20 עד 20	20 עד 20
כ	21 עד 21	21 עד 21	21 עד 21
כא	22 עד 22	22 עד 22	22 עד 22
כב	23 עד 23	23 עד 23	23 עד 23
כג	24 עד 24	24 עד 24	24 עד 24
כד	25 עד 25	25 עד 25	25 עד 25
כה	26 עד 26	26 עד 26	26 עד 26
כו	27 עד 27	27 עד 27	27 עד 27
כז	28 עד 28	28 עד 28	28 עד 28
כח	29 עד 29	29 עד 29	29 עד 29
כט	30 עד 30	30 עד 30	30 עד 30
ל	31 עד 31	31 עד 31	31 עד 31

מיר לאחר הפתירה החגיגית של שרת התעופה האזרחי בלוד הניע אווירון חנוכיהם הראשון של חברת התעופה הצ'כוסלובקית בשמות מקישים בדגל לאומי ישראלי.

ליכטנשטיין
סלון אסי

ע.ט.ע.ר מיכיל
נמ"ר ק"ט ד.ו. יורטל, טל. 08766963
דלתות קורו וטוטמיה
ממכר P.V.C.

זרדני את ערשק
בית מלאכה
למספרים נכחיים

גוש ע"י ארטל, וחברות מיוחדות במעריב – טל' 03-3103858

מסע ע"י אדסל, חברות מיוחדות במעריב - טל 03-5103858/9

31